

**СТАНОВИЩЕ**  
**за научната продукция и преподавателската дейност**  
**на**  
**доц. д-р Илка Любенова Бирова**  
по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“  
по професионално направление  
**2.1. Филология (Славянски езици. Руски език – Лингводидактика и**  
**превод)**  
обявен в ДВ, бр. 24 от 17.03.2023 год.  
от СУ „Св. Климент Охридски“

*От: проф. д-р Стефка Иванова Георгиева,  
Пловдивски университет “Паусий Хилендарски”*

Представените за конкурса документи съдържат нужната информация и са изготвени в съответствие със Закона за научните степени и звания; отговарят на всички изисквания на СУ „Св. Климент Охридски“ за получаване на академичната длъжност “професор”. За конкурса е подал документи единствен кандидат – доц. д-р Илка Бирова.

Илка Бирова е завършила Софийския университет „Св. Климент Охридски“ - специалност *Руска филология* през 1982 год. и е получила квалификация магистър по руски език и литература, преподавател в средните училища и преводач с руски език с втора специалност българска филология. През 2002 г. И. Бирова е получила Свидетелство за професионална квалификация „Учител по английски език в средните училища“. Работила е като учител по руски език (1982 - 1986 г.), а от 1986 год. до сега И. Бирова работи на основен трудов договор в СУ „Св. Климент Охридски“ – (1986 – 2006) в Катедрата по предучилищна педагогика на ФНПП като асистент, старши и главен асистент, а от 2006 г. до сега тя работи в Катедрата по руски език на Факултета по Славянски филологии. През 2000 год. тя е защитила докторска дисертация по *Методика на обучението по руски език* и е получила научното звание *доктор по педагогика*. През 2006 г. И Бирова е избрана за доцент по Славянски езици (руски език – предучилищна и начална училищна лингводидактика).

Представеният от кандидатката комплект материали е в пълно съответствие с Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“ за развитие на академичния състав и включва всички необходими документи. Справка с

представените материали показват, че кандидатката покрива напълно наукометричните показатели, необходими за участието ѝ в конкурса.

За участие в конкурса доц. И. Бирова е представила списък с над 100 публикации, сред които (за професор): 1 самостоятелна монография, 1 методическо помагало за учители (в съавторство), 48 научни статии и доклади, от които 15 са публикувани в чужбина (Русия, Испания, Латвия, Германия, Словакия и др.), Тя е участвала с доклади в многобройни международни и национални научни форуми – конгреси, симпозиуми, конференции в България и чужбина.

Научната продукция на кандидатката разглежда широк кръг от въпроси, свързани с лингводидактиката, тенденциите в съвременното образование, методиката на чуждоезиковото обучение, превода, културологията и др.

Особено внимание заслужава представеният хабилитационен труд на кандидата **Игра в обучении русскому языку как иностранному**. Москва: НИЦ “Еврошкола“ 2017, 272 стр. ISBN 978-5-93285-124-1.

Монографията е оригинално и актуално научно изследване, построено на теоретичната база от лингводидактични изследвания. В книгата играта се разглежда като важна и необходима форма на организация на езиковото обучение в различни образователни степени, посочен е широкият спектър от възможности и реализация. Доц. Бирова задълбочено представя феномена игра в контекста на различни хуманитарни науки: лингвистика, философия, педагогика, психология, психолингвистика, лингвометодика. Разкрити са възможности за оптимизацията на процеса обучение по чужд език чрез прилагането на различни игрови технологии – въпроси, които досега не са били обект на всеобхватно изследване.

Предложена е оригинална методика за изследването на игровите технологии, която позволява да се направи обективна оценка на резултатите в учебния процес, за усвояване на езиковия материал.

Интерес представлява публикуваното учебно пособие **Русский язык как иностранный в детском саду (методическое пособие для учителей)** (в съавторство с Анна Деянова-Атанасова). София, 2013. Това е сполучливо разработено методично пособие за изучаване на руски език в ранна възраст, в детските градини. Основно място в обучението на този етап заема изграждането на устни речеви умения. Материалът е подбран много професионално, умело и

може да се използва при ранното обучение по руски език от преподаватели не само от България, но и от различни страни.

Новаторски са написани и публикациите на доц. Илка Бирова, свързани с диапазона на нейните изследователски интереси. Те обхващат няколко проблемни полета: межкултурна комуникация, проблеми на превода, на терминологията, методиката на чуждоезиковото обучение (РКИ). В тях тя умело включва прагматична и лингвокултурологична информация. Представените публикации на доц. И. Бирова са свързани в теоретичен и приложен план с работата ѝ като изследовател и преподавател по руски език в СУ и се отличават с оригинален, актуален и новаторски начин на изследване. Те са ценени високо както в България, така и в чужбина. Отбелязани са над 100 цитирания и рецензии на трудовете ѝ.

Доц. И. Бирова води лекционен курс *Преводът като интеркултурен диалог* в магистърска програма „Език. Култура. Превод“ в специалност РФ, *Играта в обучението по руски език; Странознание на Русия* – на студентите-бакалаври от РФ; *руски език за икономисти* (в СФ), *руски език като втори чужд със специалност Туризм* (в ГГФ), *Методика на чуждоезиковото обучение* (във ФНПП), *Игрово взаимодействие в РЧЕО в началното училище* (ФНОИ), Магистърска програма по ранно ЧЕО. Доц. И. Бирова преподава практически руски език на студентите-бакалаври от специалност „Руска филология“.

Доц. И. Бирова е участвала в разработването на 8 научни проекта (7 национални и 1 международен проект в рамките на програмата „Еразъм+“), на четири от тях е била ръководител.

Представената научна продукция на доц. Илка Бирова съответства на минималните изисквания, определени от закона.

Всичко това ми дава достатъчно основания убедително да препоръчам **на членовете на Научното жури да бъде присъдена академичната длъжност “професор“ по професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици. Руски език – Лингводидактика и превод), на доц. д-р Илка Любенова Бирова.**

12.06.2023 г.

Подпис: .....

г. София

(проф. д-р Стефка Георгиева)

